

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

ETI

ETIKA

Ispitna knjižica 1

DRŽAVNA MATURA ŠK. GOD. 2021./2022.

ETI.52.HR.R.K1.12

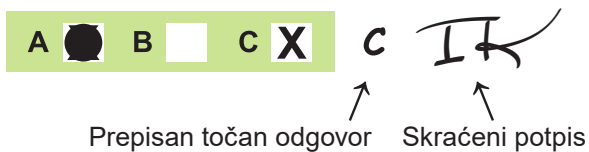

49219

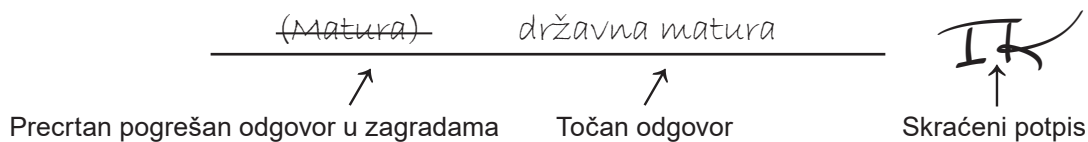
Način označavanja odgovora na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka na listu za odgovore:

Način ispravljanja pogrešaka u ispitnoj knjižici:

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte sve upute i slijedite ih.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte zadatke dok to ne odobri voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na sve ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **150** minuta bez stanke.

Zadatci se nalaze u dvjema ispitnim knjižicama. Redoslijed rješavanja birajte sami.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka uputa je za rješavanje. Pozorno je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj neće bodovati.

Na 2. stranici ove ispitne knjižice prikazan je način označavanja odgovora i načini ispravljanja pogrešaka. Pri ispravljanju pogrešaka potrebno je staviti skraćeni potpis. **Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.**

Upotrebljavajte isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom.

Kada riješite zadatke, provjerite odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 12 stranica, od toga 1 praznu.

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Točan odgovor donosi jedan bod.

1. Što je od navedenoga prijeko potreban uvjet moralnoga djelovanja?

- A. moć
- B. status
- C. sloboda
- D. obrazovanost

(1 bod)

2. Koja je najviša vrijednost etike?

- A. lijepo
- B. dobro
- C. ugodno
- D. učinkovito

(1 bod)

3. Kako se naziva svijest o ispravnosti ili neispravnosti vlastitoga moralnog djelovanja?

- A. savjest
- B. intuicija
- C. instinkt
- D. empatija

(1 bod)

4. Koja je ljudska sposobnost prema Davidu Humeu osnovni izvor moralnoga prosuđivanja i djelovanja?

- A. umnost
- B. radoznalost
- C. suosjećanje
- D. sumnjičavost

(1 bod)

5. Što je od navedenoga prema filozofskoj antropologiji pretpostavka ljudskoga moralnog razvoja?

- A. savršenost ljudske prirode
- B. dovršenost ljudske prirode
- C. otvorenost ljudske prirode
- D. predodređenost ljudske prirode

(1 bod)

6. Pozorno pročitajte tekst.

Ivan je izabran da raspodijeli dobit ostvarenu zajedničkim radom s nekolicinom suradnika približno jednakih sposobnosti i društvenoga položaja. S nekima je od njih dobar prijatelj, s drugima poznanik, a treće je tek upoznao. Ivanu je ponajprije stalo do moralnoga ugleda i načela pravednosti.

Koji će od navedenih kriterija Ivan primijeniti u raspodjeli dobiti?

- A. bliskost
- B. zasluge
- C. simpatije
- D. potrebitost

(1 bod)

7. Koja je najviša vrlina u kršćanskome moralnom nauku?

- A. ponos
- B. ljubav
- C. hrabrost
- D. mudrost

(1 bod)

8. Na koji se način ustanovljava i opravdava demokratski politički poredak?

- A. prisilom
- B. prirodom
- C. pristankom
- D. prosvjedom

(1 bod)

9. Kako se naziva moralna kvaliteta obzirnoga djelovanja prema sebi i drugima na temelju koje moralni subjekt može pružiti valjane razloge i etičko opravdanje za svoje djelovanje?

- A. upornost
- B. egzaktnost
- C. samoživost
- D. odgovornost

(1 bod)

10. Pozorno pročitajte tekst.

Rukovoditelj javnoga poduzeća i predsjednik natječajnoga povjerenstva za popunu radnoga mjesta dao je prednost svojemu rođaku unatoč tomu što su drugi kandidati imali znatno bolje kvalifikacije za traženi posao.

Kako se naziva opisana pojava?

- A. altruizam
- B. nepotizam
- C. speciesizam
- D. konzumerizam

(1 bod)

11. Kako se naziva stajalište prema kojemu ljudsko djelovanje treba biti moralno obazrivo prema svim živim bićima?

- A. biocentrizam
- B. ekocentrizam
- C. antropocentrizam
- D. konzekvencionalizam

(1 bod)

12. Pozorno pročitajte tekst.

Gradska skupština suočena je s dilemom koji od vrijednih i obrazloženih projekata financirati iz ograničenoga gradskog proračuna. U raspravi je odlučeno prednost dati projektu koji će koristiti većemu broju građana te općine.

Koja vrsta etičke argumentacije opravdava navedenu odluku gradske skupštine?

- A. aretaička argumentacija
- B. metaetička argumentacija
- C. utilitaristička argumentacija
- D. eudajmonistička argumentacija

(1 bod)

13. Kako se nazivaju vrste etičkih teorija prema kojima ispravnost moralnoga djelovanja ovisi o bezuvjetnome prihvatanju dužnosti?

- A. deontološke etike
- B. hedonističke etike
- C. perfekcionista etike
- D. konzekvencijalističke etike

(1 bod)

14. Pozorno pročitajte iskaz.

Djeluj tako da možeš htjeti da princip tvoga djelovanja vrijedi kao opći zakon.

Kojoj vrsti etike prema Immanuelu Kantu pripada navedeni iskaz?

- A. autonomnoj etici
- B. etici vrlina
- C. heteronomnoj etici
- D. metaetici

(1 bod)

15. Kako se naziva stajalište koje tvrdi da su moralni kriteriji irelevantni te da ih ne trebamo uzimati u obzir pri našim postupcima prema drugima?

- A. amoralizam
- B. skepticizam
- C. pozitivizam
- D. relativizam

(1 bod)

16. Koje od navedenih određenja vrline odgovara Aristotelovu shvaćanju vrline?

- A. Vrlina je stanje duševne smirenosti.
- B. Vrlina je sredina između dviju krajnosti.
- C. Vrlina je suzdržavanje od donošenja suda.
- D. Vrlina je vrijednost koja osnažuje čovjeka da se približi Bogu.

(1 bod)

17. Kako se naziva potrošački mentalitet suvremenoga čovjeka koji u gomilanju materijalnih dobara i usluga pokušava pronaći sreću?

- A. konformizam
- B. konzumerizam
- C. kolaboracionizam
- D. konzekvencijalizam

(1 bod)

II. Zadatci kratkoga odgovora

U sljedećim zadacima odgovorite kratkim odgovorom (riječju, s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).
Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.
Točan odgovor donosi jedan bod.

18. Kako se prema Aristotelu nazivaju karakterne osobine stečene dobrim odgojem koje omogućuju da se u životnim situacijama klonimo krajnosti i priklanjamo etički primjerenim odlukama?

(1 bod)

19. Kako se naziva ukupnost ljudskih materijalnih i duhovnih tvorba kojima čovjek izgrađuje svoju povijesnu bit?

(1 bod)

20. Pozorno pročitajte iskaz.

Načelnik općine prijavio se na natječaj za dodjelu poljoprivrednoga zemljišta na korištenje i istodobno predsjedava povjerenstvom koje odlučuje o prispjelim ponudama i zahtjevima.

Kako se naziva moralno problematična situacija u kojoj se načelnik iz navedenoga iskaza našao već i prije otvaranja natječajnih ponuda?

(1 bod)

Etika

- 21.** Kako se prema profesionalnim etikama nazivaju nemoralni postupci u tržišnome natjecanju koji se očituju u lažnome oglašavanju vlastitih proizvoda i istodobnome širenju neistinitih i tendencioznih vijesti o tržišnome suparniku radi nanošenja štete konkurentima?

(1 bod)

- 22.** Kako se naziva koncepcija društvenoga razvoja koja treba pomiriti povećane potrebe društva za materijalnim dobrima s ekološkim obzirima i brigama?

(1 bod)

- 23.** Kako se naziva etički i politički ideal međunarodne pravednosti koji na globalnoj razini podrazumijeva kraj svih oružanih sukoba i suradnju među narodima?

(1 bod)

III. Zadatci produženoga odgovora

U sljedećim zadatcima odgovorite s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.

Odgovor upišite **samo** na predviđeno mjesto u ovoj ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

24. Objasnite razliku između legalnosti i legitimnosti određenoga zahtjeva.

(1 bod)

25. Objasnite razliku između etičkoga relativizma i etičkoga univerzalizma.

(1 bod)

Prazna stranica